

Proste a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlučte a bude vám otevřeno.

Luk. 11, 9

(Hesla Jednoty bratrské 2012)

VI. Konference MORAVIAN za námi

Tentokrát o Moravských bratřích v polárních oblastech

**** pátek 19. října ****

Myslíme, že se podařilo připravit program, se kterým byli spokojeni i ti, kteří vážili cestu zdaleka. Hosté z Německa, Polska, Kanady-Labradoru, Dánska, USA-Ohia, Mongolska, Kanárských ostrovů, Lucemburska, Velké Británie a Slovenska se sjeli 19. – 21. října (pátek-neděle) v Suchdole n. O. obdivovat to, co J. A. Komenský na severní Moravě zasel. Obětavých zapálených lidí pro Kristovo evangelium, kteří se vydali na misií do různých koutů světa, pochází ze severní Moravy asi 160. Jubilujících bylo letos 26. Životopisná témata tentokrát zpracovali ThDr. Lydie Kucová ze Suchdolu n. O. (David Heckenwälder 1711-60), Roman Duba ze Žďáru n.S. (Zachariáš Jelínek), Mgr. Monika Kurková z Liberce (Johann Nitschmann ml. 1712-83), genealog Martin Pytr z Mořkova (Witke Matheus 1700-61), dipl. psych. Horst Schinzel z Mnichova (Anna Gold-Kriegelstein), Dr. E. Štěříková ze SRN (Mathäus Stach 1711-87) a o jeho předcích hovořil rodák z Mankovic prof. Dr. Ulf Brossmann z Mnichova.

Letošní hlavní téma **Moravští bratři v polárních oblastech**, v rámci kterého se vysoce hodnotilo působení Moravanů mezi eskymáky v Grónsku a na Labradoru, nám přiblížil dánský pastor v penzi Dr. Henrik Wilhjelm, jenž prožil jako farář 30 let v Grónsku. Mgr. D. Freitinger přednesl referát o Moravanech v Grónsku obecně. Johannem Schneiderem ze Suchdolu a jeho manželkou Elisabeth z Butovic jejichž hroby jsou na Labradoru se již delší dobu podrobně zabývá prof. Hans Rollmann Ph.D. z Kanady.

Životopisné přednášky příjemně zpestřil svým příspěvkem český velvyslanec v Dánsku PhDr. Ing. Lyčka promítnutím asi 50 snímků z dramatického přechodu Grónska z východního pobřeží na západní cca 600 km na lyžích, které urazili za 30 dnů v nejmrazivějším měsíci dubnu 2011. Stejně hodnotné přednášky byly předneseny Pavlem Neústupným z Berlína o české exulantské kolonii v Berlíně, která slaví 275 let založení a dipl. psych. H. Schinzela o misií v Karibské oblasti. Arnold Kordasiewicz z Pilawy Górne přiblížil vztahy Moravských bratří s majiteli zámku Owiešnie. O sbírkových předmětech z polárních oblastí referovaly PhDr. Kateřina Klápšťová z Náprstkova muzea a kurátorka sbírek etnografického muzea v Herrnhutu Uta Karrer. Přednášky byly dvacetiminutové a někteří přednášející měli opět problém dodržet přidělený čas.

Prof. Rollmann z Labradoru odpovídá na dotazy

Lesní kostel Martina Schneidera

Lampa ukazovala cestu k misijní stanici misionáře Kleinschmidta za polárních nocí. Lampu rozsvítil pan velvyslanec Ing. Zdeněk Lyčka, o významu Kleinschmidtova působení v Grónsku přímo na místě referoval Dr. Henrik Wilhelm tedy osoba nejpovolanější. Podrobně se zabýval jeho dílem, za což obdržel čestný doktorát. Společně jsme pak zasadili strom z Bethabary (USA), kde odpočívá neznámější grónský misionář Mathäus Stach, rodák z Mankovic.

Přednášky byly prokládány velmi bohatým doprovodným programem. V krásném slunném pátečním odpoledni jsme se vydali na vycházku do rokle za Suchdolem k otevření Lesního kostela v místech, kde se v 17. stol. pod vedením sedláka Martina Schneidera scházeli pronásledovaní duchovní potomci Komenského k tajným bohoslužbám. Teplé podzimní počasí představilo našim hostům překrásně barevnou okolní přírodu s výhledem na okolní obce Kravařska v Moravské bráně. Vraceli jsme se za šera.

V parku Moravských bratří jsme poté slavnostně rozžehli Kleinschmidtovu lampu, připomínající podobný objekt v Grónském hlavním městě Nuuku.

Pan velvyslanec Z. Lyčka při rozsvícení Kleinschmidtovy lampy

Strom z Bethabary zasadili prof. Rollmann z Labradoru a velvyslanec v Dánsku pan Z. Lyčka

Páteční večer byl zakončen panelovou diskusí, při níž se představili zástupci různých institucí: Zinzendorf-Schloss Berthelsdorf reprezentoval pan H. Steinmann, Johannes Mathesius Gesellschaft nám představil Horst Schinzel, Alte Heimat Kuhländchen pan Dr. Wolfgang Bruder a H. Jünger, etnografické muzeum v Herrnhutu slečna Uta Karrer, Náprstkovo muzeum v Praze PhDr. Kateřina Klápšťová, A. Kordasiewicz Partnerstwo na rzecz Pilawy a další.

**** sobota 20. října ****

Zatímco páteční dopoledne navštívili především představitelé odborných státních institucí, v sobotu dopoledne se objevily tváře posluchačů, jež jsou sice převážně amatéři, zato častí hosté a obdivovatelé díla Moravanů. Trochu hudební kultury do dějinných referátů vneslo jazzové trio Jakuba Říčana a dětský pěvecký sbor Skřivánek ze Suchdolu n. O., který nastudoval i jednu píseň v nářečí Inuitů, což vyvolalo

veliký aplaus. O přestávkách si hosté mohli zakoupit vystavenou literaturu z produkce Moravian, herrnhutské hvězdy, nebo prohlédnout si **3 příležitostné expozice s tématy:** 1) Památky na MB v Grónsku (fotografie Daniela Freitingera z jeho zájezdů do Grónska) 2) Gustav Doré - mědirytiny biblických příběhů. Podtrhující skutečné poslání MB. 3) Expozice o pěti předcházejících konferencích (1996, 2001, 2003, 2006, 2009). V sobotu odpoledne jsme provedli zhodnocení a slavnostní zakončení konference. Předali jsme dárky hostům: Dr. Rollmannovi z Kanady, Dr. Wilhjelmovi z Dánska a Josefu Christovi zástupci mankovských rodáků, který byl našim partnerem pro žádost o grant z Českoněmeckého fondu budoucnosti.

Dr. Wilhjelm, Jos. Christ, prof Rollmann přebírají dárky

Pamětní desku M. Stachovi odhalil starosta Mankovic Miroslav Švajda.

Poté jsme se vydali na autobusový zájezd po okolí. V Mankovicích jsme byli očekáváni před domem Matouše Stacha, mile přivítáni místní hudbou a pohoštěním, což zorganizoval starosta obce. Na domě čp. 70 jsme odhalili pamětní desku tomuto významnému misionáři. Pamětní desku sponzorovali mankovští rodáci ze SRN. Slavnostní projev pronesl pan Josef Christ jménem bývalých německých obyvatel Mankovic. Pokračovali jsme pak v cestě do Ženklaavy, kde nás očekávala paní starostka a ukázala nám expozici v rodném domě Kristiana Davida.

Večer byla v Klubu kultury předpremiéra dokumentu České televize „Moravané mezi eskymáky“ z cyklu Stopy fakta tajemství Stanislava Motla. Iniciovali jej naši příznivci manželé Klempířovi – čeští eskymáci. Ti při svých zájezdech do Grónska stále nachází stopy po Moravských bratřích, kteří je hluboce vtiskli do zdejší civilizace.

**** neděle 20. října ****

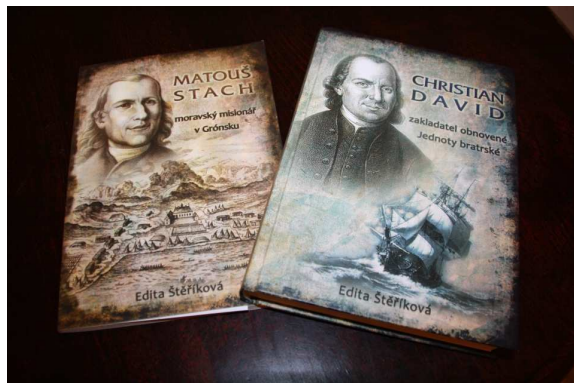
V neděli byly bohoslužby v evangelickém kostele a posloužil nám náš člen farář Daniel Freitinger z Kaplic v Jižních Čechách Božím Slovem směřujícím k misii. Po bohoslužbě v krátkém výkladu bylo představeno historické pozadí zdejšího kostela, které má přímou návaznost na Moravské bratry. Hostům jsme pak ukázali expozici Potomci Komenského, kde si mohli také prohlédnout vzácný exemplář, bratrský kancionál Petra Herberta vydaný 1566 v Ivančicích.

Po společném obědě v restauraci a posezení u kávy v muzeu Moravských bratří za střelby z hmoždíře vyrazil na kole za krásného teplého počasí na cestu domů náš host z Dánska Dr. Henrik Wilhjelm. Ve svých 75 letech si chtěl ještě projet cestu Via exulantis Suchdol-Herrnhut, po které utíkali lidé z Kravařska za svobodou vyznání. Doprovodili jsme jej do Fulneku, kde byla připravena prohlídka Památníku Komenského. Tam jsme se rozloučili a náš host vyrazil na první etapu své cesty. Měl před sebou horské pásmo Jeseníky a 350 km.

Dr. Rollmann z Labradoru se zdržel a v pondělí jsme jej provázeli po okolních obcích. Dohledali jsme v Butovicích místo, kde stál dům Elisabeth Erteltové a Dr. Rollmann si mohl posbírat také několik kousků cihel a keramiky z míst, kde stál dům čp.25 Johanna Schneidera v Suchdole n.O., jehož působení na Labradoru se věnuje několik let.

Dr. Henrik Wilhjelm na Via exulantis

V rámci příprav konference se nám také podařilo opatřit poměrně vysoké částky na vydání dvou nových vynikajících publikací od E. Štěříkové: Matouš Stach (130Kč) a Christian David (299Kč). Jde o velice zdařilé publikace, z nichž máme radost. Ohlasy na ně jsou velice pozitivní a mohou posloužit také jako dárky pro vaše blízké. Prosíme, abyste nám pomohli s jejich prodejem.

Také se podařilo vydat dva dotisky publikací: Moravští bratři ze Suchdolu a Via exulantis.

***** Přehledné zhodnocení konference *****

- Celková účast byla cca 130, z toho 20 členů Moravian, návštěvníků z ciziny 25
- Pro připravovaný sborník bylo zpracováno 11 životopisů a 10 dalších témat
- 4 nové publikace: Dvě reedice a dvě nové publikace od E. Štěříkové: Matthäus Stach, Christian David
- Vznikly čtyři nové objekty: Lesní kostel, Kleinschmidtova lampa, pamětní deska Matthäusovi Stachovi, infotabule Lesní kostel Martina Schneidera
- Podařilo se vzbudit zájem o Moravské bratry ve dvou dalších obcích Mankovice a Butovice
- Bylo nám přislíbeno několik dalších stromů pro park MB, převážně z velice atraktivních míst
- Přibyli 3 noví členové Moravian: Marek Slánský – misijní pracovník v Rusku, PhDr. Kateřina Klápšřová z Náprstkova muzea, Mgr. Eva Krumplovičová – pedagožka Paskov
- Získali jsme mnoho nových zajímavých přátel a kontaktů
- Dvě straší infotabule byly zrekonstruovány
- Vydali jsme barevný propagační leták o muzeu Moravských bratří.
- Celkové výdaje byly kolem 320 tisíc Kč, na což jsme si půjčili 120 tis. Kč. Některé z výdajů však přináší postupně zisk, takže jsme opět v plusu.

***** Poděkování *****

Děkujeme všem sponzorům, z nichž jmenujeme: Česko-německý fond budoucnosti, městys Suchdol n. O., PAMET s.r.o., obec Mankovice, obec Ženklava, obec Životice, Martin Novotný Kopřivnice, Ing. Stanislav Jelen Trojanovice, zahradnictví Bártek, PKD Suchdol n.O., rodáci z Mankovic žijící v SRN.

Konferenci svým jménem zaštitili: Ing. Richard Ehler – starosta městyse Suchdol n. O., J.E.Christian Hope – velvyslanec Dánského království v ČR, PhDr. Ing. Zdeněk Lyčka-velvyslanec ČR v Dánsku, PhDr. Karel Müller – Zemský archiv Opava, Prof. Dr. Hans Rollmann – studium religionistiky Labradoru univerzita Newfoundland Canada, Drahomír Strnadel – předseda Matice Radhošské, Dr. Edita Štěříková

Děkujeme srdečně několika desítkám ochotných rukou, které přispěly k zdárnému průběhu akce!!!

***** Z dění odjinud *****

Pod hlavičkou spolků Johannes Mathesius Gesellschaft, MORAVIAN a rodáků z Kravařska Horst Schinzel připravil v muzeu evangelíků v rakouském Rutzenmoos výstavu „Od Husa k tajnému protestantismu na Moravě“. K vidění byla od května do září.

R. 2010 natočila společnost VISTAFILM (manželé Hlavsovi) na zakázku České televize film o hraběti Zinzendorfovi a Moravských bratrech, který byl téhož roku odvysílán pod názvem „Hrabě Zinzendorf – Síla přesvědčení“. V letošním roce nás překvapili dalším DVD Český Rixdorf 1737 o emigraci z Čech do Berlína. K zakoupení je v našem muzeu za 160 Kč.

Vydává občanské sdružení MORAVIAN Historicko-vlastivědná společnost se sídlem v Suchdole nad Odrou. Pro vnitřní informovanost členů připravil Daniel Řičan-bez jazykové úpravy. Náklad: 30 výtisků. Ostatním členům a příznivcům rozesláno elektronickou poštou. Prosíme, vytiskněte si! Kontakt: Daniel Řičan, Čsl.armády 276, 742 01 Suchdol nad Odrou, e-mail: daniel.rican(zavlnáč)quick.cz ☎556 736 855